

01.03.2021

POL-2021-7569

Helsingin kaupunki
Kirjaamo

Lausuntopyyntö 22.1.2021; diaarinumero HEL 2021-000727, HEL-2018-003217

Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite

1 Taustaa

Helsingin kaupunginhallitus on pyytänyt Helsingin poliisilaitokselta lausuntoa Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta, mikä koskee lainsäädäntöaloitteen tekemistä kannabiksen laillisesta tuotannosta ja myynnistä Helsingissä.

Avoim valtuustoryhmä ehdottaa ryhmäaloitteessaan, että Helsinki tekee valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen erillislain säätämisestä siten, että kannabiksen valvottu tuotanto ja myynti sallitaan täysi-ikäisille kaupungin alueella.

2 Helsingin poliisilaitoksen lausunto

2.1 Huumausainetilanne ja sen torjunta

Poliisin tietoon tulleen rikollisuuden ja eri tutkimusten perusteella huumausaineiden käyttö on ollut jatkuvassa kasvussa. Huumausainerikosten osalta eritoten huumausaineen käyttörिकosten määrät ovat kasvaneet viime vuosina merkittävästi. Huumausaineiden käytön kasvuun ovat osaltaan vaikuttaneet mm. huumausaineen alentunut hinta ja saatavuuden helpotuminen.

Poliisin huumausainerikostorjunnan painopisteenä on torjua vakavaa ja järjestäytyntä rikollisuutta. Huumausaineen salakuljettaminen ja sen levittäminen ovat pitkälti kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden hallussa. Huumekaupassa liikkuvat isot rahat ja se on yksi järjestäytyneen rikollisuuden tärkeimmistä tulonlähteistä. Yksittäinen huumeiden käyttäjä kohtaa poliisin lähinnä liikenneasian käsittelyn tai häiriökäyttäytymiseen liittyvän tehtävän yhteydessä.

Huumausaineiden valmistaminen ja sen myynti on kriminalisoitu rikoslain 50 luvussa. Huumausainelaisissa määritellään mitä aineita, kasveja sekä valmisteita pidetään huumausaineena. Huumausainerikokset nähdään hyvin homogeenisenä rikostyyppinä, sillä rangaistuksen mittaamiseen vaikuttaa aina huumausaineen laji, sen määrä sekä pitoisuus, tavanomainen kerta-annos, käyttötapa sekä rikoksen tekotapa. Vaarallisuuden arviointiin vaikuttaa myös teon ajallinen kesto, eli esimerkiksi kuinka pitkään tietty huumausaine-erä on ollut tekijän hallussa tai onko tekijällä ollut huumausaine

hallussa vain yhden kerran vai useammin. Rangaistuksen kannalta on merkittävää myös teon suunnitelmallisuus, motiivi sekä tekijän mahdollinen asema ketjussa tai organisaatiossa, jonka tarkoituksena on huumausaineiden myyminen sekä levittäminen. Merkitystä asemalla on erityisesti, mikäli tekijä toimii ketjun johdossa ja tavoittelee taloudellista hyötyä.

Huumausainerikosten rangaistavuudella on pelotevaikutus, jonka avulla pyritään ehkäisemään huumausaineiden kokeiluja sekä tavoitellaan, että vasta vain vähän aikaa käyttäneet päättäisivät luopua huumausaineista. Pitempään huumausaineita käyttäneisiin henkilöihin rangaistusuhalla ei ole samanlaista vaikutusta.

Vuonna 2001 voimaan tulleen huumausaineen käyttörikosuudistuksen keskeisenä sisältönä oli rangaistusmääräysmenettelyn käytön mahdollistaminen oman käytön tapauksissa. Lain tarkoituksen ei ollut ankaroida huumausaineen käytöstä tai hallussapidosta omaa käyttöä varten tuomittavia rangaistuksia. Lakivaliokunta korosti, ettei sakkorangaistuksen siirtäminen rangaistusmääräysmenettelyssä määrättäväksi saa johtaa toimenpiteistä luopumissäännösten soveltamatta jättämiseen. Toisaalta poliisialoitteisen sakkomenettelyn käyttäminen tai toimenpiteestä luopuminen yksittäistapauksissa ei saa hämärtää teon rangaistavuutta vaan rikoksesta epäillyn toimintaan on puututtava vaikuttavalla tavalla.

Poliisilaitoksen näkemyksen mukaan käytön rankaisemattomuus saattaisi lisätä kysyntää, mikä taas lisäisi tarjontaa. Huumeiden käyttäjien "jahtaminen" ei ole poliisin prioriteetti, mutta on selvää, että huumeiden käytön kriminalisoinnilla on ennalta estävä vaikutus suureen osaan ihmisistä, jotka eivät tämän takia käytä huumeita.

2.2 Lopuksi

Helsingin poliisi ei pidä perusteltuna, että nykyinen varsin toimiva lainsäädäntö muutettaisiin kannabiksen tai muiden huumausaineiden osalta. Poliisilaitoksen näkemyksen mukaan ryhmäaloite on ristiriidassa huumausaineiden torjuntaa koskevan lainsäädännön ja sen perusteluissa esitettyjen tavoitteiden kanssa. Todennäköistä on, että huumausaineiden käytön, tuotannon ja myynnin laillistaminen lisäisi kysyntää, mikä taas lisäisi tarjontaa. Huumausaineiden saatavuuden helpottaminen edistäisi osaltaan rikos-, häiriö- ja muuta antisosiaalista käyttäytymistä, mikä heikentäisi osaltaan myös asuinalueiden turvallisuustilannetta.

Ryhmäaloitteessa esitetyt lainsäädäntömuutokset avaisivat myös järjestäytyneelle rikollisuudelle uusia toimintaedellytyksiä.

Päihderiippuvaisten hoitoonohjausta tulisi kuitenkin kehittää nykyisestä. Poliisin asiakkaana olevia huumausaineiden käyttörikoksista epäiltyjä henkilöitä ohjataan lähes päivittäin sosiaali- ja terveydenhuollon avun piiriin. Hoitoonohjaukseen käytetty työ ja siitä saavutettava hyöty ovat kokonaisuutena arvioituna merkityksellisiä. Parhaimmillaan hoitoonohjauksen johdosta henkilö lopettaa huumausaineiden käytön. Käytön lopettamiseen tähtävällä toimintaprosessilla ehkäistään yksilötasolla huumausaineiden käytöstä johtuvia lyhyt- ja pitkäaikaisvaikutuksia. Näillä tekijöillä on myös yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Poliisipäällikkö
Poliisikomentaja

Lasse Aapio

Apulaispoliisipäällikkö

Heikki Kopperoinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 01.03.2021 klo 15:44. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjasta.

Tiedoksi

Helsingin poliisilaitos/Poliisitoimintayksikkö